

VILKAVIŠKIO „AUŠROS“ GIMNAZIJA ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo raidą privalu grįsti požiūriu į žmogų kaip brangiausią turtą, vertą deramų investicijų. Viena iš švietimo paskirčių mokykloje yra suteikti mokiniui specialiąją, pedagoginę, psichologinę, socialinę ir informacinę pagalbą. Todėl svarbu sukurti tinkamą pagalbos teikimo mokiniui struktūrą, kuri galėtų padėti formuoti tęstinį ir visiems prieinamą švietimo paslaugų prieinamumą ir kokybę, padėti siekti dermės su mokyklos tikslais ir uždaviniais.

Švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą.

Pagalba mokiniui – tai mokyklos darbuotojų (mokytojų, klasės auklėtojų, socialinio pedagogo, logopedo, specialiojo pedagogo, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, karjeros koordinatoriaus, mokytojo padėjėjo ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių bei pedagoginių poreikių tenkinimu, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

Pagalbos teikimo tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, kuri leistų užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi ir mokymąsi mokykloje bei sudarytų prielaidas pozityviai vaiko socializacijai ir pilietinei brandai.

Švietimo pagalbą sudaro:

- socialinė pedagoginė pagalba;
- specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba;
- informacinė pagalba;
- pagalba mokyklai ir mokytojui.

II. SITUACIJOS APŽVALGA

2. Gimnazija turi specialistų komandą: du socialinius pedagogus, psichologą, visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, 1 karjeros koordinatorių, 2 bibliotekininkus, veikia Vaiko gerovės komisija:

2.1. **socialinis pedagogas** vertina ir padeda spręsti problemas, susijusias su įvairiais vaikams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaiko reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo), vykdo saviraiškos, mokymosi motyvacijos, lankomumo, užimtumo, emocinių ir elgesio bei kitų problemų sprendimo prevencines programas;

2.2. **psichologas** stiprina mokinių (vaikų) psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, prevencinėmis priemonėmis skatina saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos Gimnazijoje kūrimą, padeda mokiniams (vaikams) atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiauja su jų tėvais (globėjais, rūpintojais);

2.3. **visuomenės sveikatos priežiūros specialistas** organizuoja ir įgyvendina pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą gimnazijoje, formuoja teisingą mokinių požiūrį į savo sveikatą ir ugdo sveikos gyvensenos įgūdžius, suteikia pirmąją pagalbą. Teikia sveikatingumo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams;

2.4. **karjeros koordinatorius** teikia karjeros paslaugas mokytojams, mokiniams, jų tėvams gimnazijoje – konsultuoja karjeros klausimais, ugdo mokinių karjeros kompetencijas, teikia pagalbą renkantis mokymosi dalykus III, IV gimnazijos klasėje (sudarant individualų ugdymo planą). Organizuoja pažintines ekskursijas į mokymo įstaigas, karjeros muges, profesinio veiklumo renginius gimnazijoje. Organizuoja karjeros paslaugų koordinavimo gimnazijoje darbo grupės veiklą;

2.5. **bibliotekininkas** visapusiškai tenkina gimnazijos bendruomenės informacinius poreikius, kaupia ir saugo ugdymo procesui reikalingą literatūrą, vadovėlius, įvairių formų informacijos laikmenas. Bendradarbiauja su mokytojais, padėdamas tinkamai pasirengti ugdymo procesui, sudaryti

sąlygas organizuoti bei vykdyti projektinę veiklą, neformaliojo ugdymo veiklos pristatymus, įvairius gimnazijos renginius;

2.6. **Vaiko gerovės komisija** vertina gimnazijos ugdymosi aplinką, vaikų saugumą, analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, problemas ir jų priežastis, nustato švietimo pagalbos priemonių prioritetus, kryptis, teikimo formą; rūpinasi saugios ugdymosi aplinkos gimnazijoje; nagrinėja mokinių nenoro lankyti mokyklą, mokyklos nelankymo, nesėkmingo mokymosi priežastis; analizuoja elgesio taisyklių pažeidimus, smurto, patyčių, žalingų įpročių, teisėtvarkos pažeidimų atvejus, sutartų tikslų dėl vaiko elgsenos gerinimo pasiekimo rezultatus, vaikui paskirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vykdymą, teikia rekomendacijų mokytojams dėl ugdymo metodų ir darbo organizavimo su vaikais, kurių elgesys yra nepageidaujamas; sprendama konkretaus vaiko problemas renka informaciją iš mokytojų, klasės vadovų (kuratorių), švietimo pagalbos pedagogų, tėvų (globėjų, rūpintojų), vaiko, atsižvelgia į aplinkos ir gimnazijos mikroklimato veiksnius, su kuriais susiduria vaikai (žr. Vaiko gerovės komisijos darbo reglamentas).

III. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI IR TEIKĖJAI

3. Švietimo pagalbos gavėjai yra gimnazijos mokiniai.
4. Švietimo pagalbos teikėjai yra gimnazijos pedagogai bei specialistai.
5. Gimnazija, teikdama pagalbą, bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), vaiko teisių apsaugos tarnybomis, socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis, vietos bendruomene.
6. Švietimo pagalbos teikimą gimnazijoje vykdo klasės auklėtojas, mokytojas, socialinis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, karjeros koordinatorius bei kiti darbuotojai.
7. Klasės auklėtojas ir mokytojas teikia pagalbą savo klasės ar grupės vaikams.
8. Socialinis pedagogas telkia gimnazijos pagalbos mokiniui komandą, teikia pagalbą vaikams, kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos.
9. Gimnazijos direktorius tvirtina pagalbos mokiniui specialistų komandos sudėtį.
10. Gimnazijos administracija užtikrina pagalbos mokiniui teikimą gimnazijoje ir už jos ribų.
11. Kiti specialistai teikia pagalbą vadovaudamiesi bendrosiomis pareiginėmis nuostatomis.

IV. MOKYMOŠI KONSULTACIJŲ MOKINIAMS SKYRIMO TVARKA

12. Mokytojų konsultacijos skiriamos mokiniams, kurį laiką nelankiusiems gimnazijos, kuriems reikalinga mokytojo pagalba siekiant geresnių mokymosi rezultatų, turintiems mokymosi sunkumų.
13. Trumpalaikių ir ilgalaikių (individualių arba grupinių) konsultacijų būtinumą konkrečiam mokiniui svarsto gimnazijos vaiko gerovės komisija bendradarbiaudama su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais), klasių auklėtojais, mokytojais-dalykininkais ir teikia tvirtinti mokyklos direktoriui.
14. Ilgalaiškės konsultacijos gali trukti iki 5 mėnesių. Trumpalaikiškės konsultacijos: 1-5 susitikimai.
15. Individualioms arba grupinėms konsultacijoms valandos skiriamos iš mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti skirtų valandų ir neįskaičiuojamos į mokinio mokymosi krūvį.
16. Skiriant individualias arba grupines konsultacijas atsižvelgiama į turimas mokinio krepšelio lėšas. Už individualias arba grupines konsultacijas mokytojams mokama pagal faktiškai dirbtas valandas.
17. Konsultacijų apskaitai vykdyti pildomas Konsultacijų fiksavimo lapas (priedas Nr.1).

IV. PEDAGOGINĖS, PSICHOLOGINĖS IR SOCIALINĖS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO STRUKTŪRA

18. Gimnazijoje veikia 4 pakopų pagalbos mokiniui teikimo pagalba.

18.1. 1 pakopa. Mokytojų ir klasių auklėtojų teikiama pagalba.

Klasės auklėtojai ir mokytojai teikia pagalbą savo klasės ar grupės vaikams. Tai yra:

- mokymosi pagalba;
- socialinių įgūdžių formavimo, pilietinės brandos, prevencinė pagalba;

- individualus darbas su mokiniu, jo šeima;
- darbas su klase.

Mokytojai, klasės auklėtojai privalo:

- suteikti vaikui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu yra taikomas patyčios, smurtas, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;
- pastebėjus ar nustačius atvejus, kai vaikui padaryti sužalojimai yra smurtinio pobūdžio, apie tai informuoti gimnazijos vadovą, socialinį pedagogą bei vaiko teisių apsaugos skyrių;
- imtis priemonių, kad laiku būtų suteikta pagalba mokiniui, kurio atžvilgiu buvo taikytas smurtas, patyčios, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas, apie tai informuoti suinteresuotas institucijas.

18.2. 2 pakopa. Mokyklos specialistų teikiama pagalba

Kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos, kreipiamasi į specialistus, kurie suteikia pagalbą mokiniui, vadovaudamiesi jų veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Gimnazijoje dirba pagalbos mokiniui specialistų komanda:

- socialinis pedagogas;
- psichologas;
- visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;
- karjeros koordinatoriai;
- bibliotekininkas.

18.3. 3 pakopa. Komisijų bei darbo grupių teikiama pagalba

Komisijų, darbo grupių paskirtis – aiškintis netinkamo elgesio, socialinės adaptacijos, mokymosi sunkumų, gimnazijos nelankymo, nusikalstamumo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savižudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių priežastis. Komisija ar darbo grupė, atlikusi kompleksinį pedagoginį ir psichologinį tyrimą ir vertinimą, teikia rekomendacijas dėl tolesnio ugdymo, konsultacinę pagalbą mokyklos mokytojams, mokiniui, šeimai.

Gimnazijoje veikia šios komisijos bei darbo grupės:

- Vaiko gerovės komisija:

Įvertina vaikų specialiuosius ugdymo poreikius, teikia rekomendacijas su vaiku dirbančiam pedagogui bei tėvams, tiria, kaupia duomenis, analizuoja situaciją, dirba konsultacinį darbą. Svarsto mokinių elgesį už grubius vidaus tvarkos taisyklių pažeidimus, smurto, viešosios tvarkos nesilaikymo atvejus. Krizės (netikėtas ir/ar pavojingas įvykis) mokykloje metu siekia įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą.

Organizuoja prevencinius renginius, akcijas, konkursus, susitikimus.

- Ugdymo karjerai darbo grupė suteikia informacijos apie profesijas, skatina planuoti ateitį, ugdo sugebėjimą tikslingai orientuotis į profesinės veiklos ir tolesnių studijų sritį.

18.4. 4 pakopa. Kitų institucijų pagalba

Gimnazija bendradarbiauja su sveikatos, policijos, socialinėmis, vaiko teisių ir kitomis institucijomis, dirbančiomis su vaikais, dėl pagalbos teikimo mokykloje ir už jos ribų:

- Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Vaikų teisių apsaugos skyriumi;
- Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi;
- Vilkaviškio rajono pirminės sveikatos priežiūros centru;
- Vilkaviškio darbo birža;
- Vilkaviškio rajono policijos komisariato Viešosios tvarkos skyriumi, nepilnamečių reikalų pareigūnais;

Visos struktūroje nurodytos pakopos glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje: abipusė atsiskaitomybė, bendras planavimas, pagalbos teikimo vaikui aptarimas.

19. Visos pakopos vadovaujasi bendrais pagalbos teikimo principais:

- lygių galimybių – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;
- visuotinumą – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;
- kompleksiskumą – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (socialine, specialiąja pedagogine, specialiąja, sveikatos priežiūros, informacine);
- veiksmingumą – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;
- individualumą – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias mokyklos problemas.

V. DOKUMENTAI, REGLAMENTUOJANTYS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMĄ

- Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo 14, 20 ir 21 straipsniai (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804);
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. V-148 „Dėl socialinio pedagogo kvalifikacinių reikalavimų ir pareiginių instrukcijų patvirtinimo“ pakeitimo;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymas Nr. V-1215 „Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 21 d. įsakymas Nr. V – 1393 „Dėl bendrųjų socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. ISAK-2676 „Dėl mokyklos specialiojo pedagogo bendrųjų pareiginių nuostatų“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 31 d. įsakymas Nr. ISAK-614 „Dėl logopedų, dirbančių mokyklose, bendrųjų pareiginių nuostatų patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymas Nr. V-579 „Dėl mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. V-1228 „Dėl specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. V-1229 „Dėl specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-1265/V-685/A-317 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. V- 1775 „Dėl mokinio specialiųjų poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimo ir specialiojo ugdymosi skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“;
  - Lietuvos Respublikos Bibliotekų įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2004, Nr.120-4431).
  - Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. V-1090/a1-314 „Dėl profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 82-4284).
-

